

15. LESNICTVÍ

Do odvětví lesnictví se zařazují všechny organizační jednotky, jejichž činnost spočívá v zakládání, obnově a ochraně lesa, v těžbě dřeva a chovu a ochraně lesní zvěře v souvislosti s lesním provozem. Roční výkaz ČSÚ předkládají ekonomické subjekty s převažující činností lesnictví (oddíl 02 OKEČ) zapsané do obchodního rejstříku s počtem zaměstnanců 20 a více osob a dále ekonomické subjekty hospodařící na lesních pozemcích s rozlohou 200 a více ha.

Základní údaje byly získány ze statistického výkazu ČSÚ a s využitím dat celní statistiky a odběratelských organizací dopočteny podle rozlohy lesní půdy na úroveň celé České republiky. Navíc jsou v této kapitole zařazeny údaje za myslivost (skupina 01.5 OKEČ).

Poznámky k tabulkám

Tab. 15-1. Základní ukazatele v lesnictví

Metodické vysvětlivky ukazatelů jsou uvedeny v kapitole 10. Trh práce a 16A. Průmysl.

Tab. 15-2. Vlastnictví lesů

Pro účely prezentace je vlastnictví lesů ve statistické ročence tříděno podle typu podniků spravujících lesy:

Do **státních lesů** byly zahrnuty Lesy ČR s. p., lesy některých ministerstev, lesy národních parků a školní lesní podniky.

Do **lesů měst a obcí** byly zahrnuty všechny lesy měst a obcí bez ohledu na způsob obhospodařování.

Do **soukromých lesů** byly zahrnuty lesy fyzických osob.

Do **ostatních lesů** byly zahrnuty lesy lesních družstev a singulárních společností (sdružení vlastníků lesů).

Tab. 15-3. Kategorizace lesů

Do **lesů hospodářských** patří pozemky s lesními porosty, jejichž převažující funkcí je produkce dřeva.

Do **lesů ochranných** se zařazují lesy na mimořádně nepříznivých stanovištích (např. sutě, prudké svahy, strže, rašeliniště, výsypky), dále vysokohorské lesy pod hranicí stromové vegetace chránící níže položené lesy, lesy na exponovaných hřebenech a lesy v klečovém lesním vegetačním stupni.

Lesy zvláštního určení slouží k jiným účelům než je produkce dřeva. Patří sem lesy národních parků a národních přírodních rezervací, lesy v pásmech hygienické ochrany vodních zdrojů I. stupně a v ochranných pásmech zdrojů přírodních léčivých a stolních minerálních vod. Patří sem i lesy lázeňské, lesy příměstské (rekreační), lesy lesnických výzkumných ústavů a škol, lesy se zvýšenou funkcí půdoochrannou, vodochrannou, klimatickou nebo krajnotvornou, lesy v uznaných oborách a bažantnicích a lesy potřebné pro zachování biologické různorodosti.

Tab. 15-4. až 15-6. a 15-8. Plochy dřevin, zalesňování podle druhů dřevin a spotřeba sazenic, bilance půdy určené k zalesňování

Zalesňováním se rozumí umělé zalesnění (vč. založených plantáží), tj. výsev a výsadba lesa (bez plochy přirozené obnovy lesa). Patří sem jednak plochy poprvé zalesněné, jednak vylepšování a doplňování lesních kultur a náletů, přepočtené na plochu plného zalesnění.

Tab. 15-7. Technické ukazatele lesnictví

Lesní školka je pozemek určený k produkci sadebního materiálu.

Meliorace lesních půd zahrnují veškeré práce spojené se zlepšením produkční schopnosti půdy, zvláště pak práce, směřující k zabezpečení optimálního vodního režimu v půdě. Z běžných prací sem patří např. zavodňování a odvodňování.

Škody zvěří se vykazují jako celková suma náhrad, které vlastník lesa obdržel od nájemců honiteb za škody způsobené zvěří, případně ohodnocení škod způsobené zvěří zahrnuté do nákladů z vlastní honitby.

Tab. 15-9. a 15-10. Těžba dřeva a dodávky dříví

Těžba dřeva zahrnuje odměrnou hmotu hroubí i nehroubí v m³ bez kůry, která byla přijata jako hotový sortiment nebo jako surový kmen, a těžbu v tzv. samovýrobě. **Hroubí** zahrnuje dřevní hmotu z kmenů, jejichž výčetní tloušťka je větší než 7 cm s kůrou. Hmotu se započítává bez ohledu na to, ze kterých péstebních nebo těžebních zásahů byla získána, vč. těžby nahodilé.

Nahodilá těžba zahrnuje údaje za nahodilé těžby a kalamity všeho druhu. Do celkového rozsahu se zahrnují též souše, ojedinělé polomy, vývraty, veškerá lapáková hmota položená s cílem a za účelem zachycení kůrovců a jedinci, ve kterých zimuje škodlivý hmyz (kůrovci apod.). Započítává se zpracovaná hmota v daném roce.

Samovýrobou rozumíme těžbu dřeva ponechaného tomu, kdo dřevo vytěží zcela, nebo zčásti, za stanovenou úplatu, popř. i zdarma. Samovýroba slouží pro zásobování obyvatelstva především palivovým dřívím a provádí se v souladu se směrnici a pokyny pro povolování těchto těžeb.

Dodávky dříví zahrnují hmotu hroubí a nehroubí dodanou pro tuzemské i zahraniční odběratele a pro vlastní spotřebu, bez ohledu na místo dodávky.

Kulatina zahrnuje dříví I.–III. jakostní třídy (rezonanční výřezy, výřezy pro výrobu dýhy a pilařské zpracování, sloupovina), dále dolovinu a důlní výřezy a tyčovinu.

Vláknina zahrnuje dříví určené k výrobě buničiny nebo desek na bázi dřeva a dále dřevovinu (vláknitá látka pro výrobu papíru).

Lesní štěpka obsahuje částice dřeva a ostatních komponentů dendromasy (kůra, jehličí, listí, tenké větvičky apod.) určitých rozměrů, využívá se k energetickým i jiným účelům (např. dřevotřískové desky).

Tab. 15-11. Vybrané ukazatele lesnictví podle krajů

Prořezávky jsou výchovné zásahy v mladých porostech, jejichž účelem je zejména snížení hustoty porostu a úprava zdravotního i jakostního stavu porostu. Zahrnuje se celková plocha prořezávek, čistek a plecích sečí, patří sem i prořezávky břehových porostů. Uvádí se celková manipulační plocha.

Probírky jsou úmyslné zásahy v předmýtních porostech, které slouží k usměrnění vlastností porostu po stránce produkční, zajištění odolnosti a stability porostu. Patří sem zejména úpravy porostní skladby, tvarová výchova porostu a zpevnění porostu, sledující zvýšení přírůstku bez trvalého snížení porostního zakmenění. Při probírkách nesmí vzniknout v porostech trvalá holina. Těžba z přibližovacích a vyklizovacích linií v předmýtních porostech, které byly zřízeny pro vyklizení dříví z porostu, se do probírek nezapočítává. Hmotu se do probírek zahrne pouze v případě, pokud se přibližovací a vyklizovací linie zřizuje v delším časovém odstupu před provedením probírky.

Údaje v tabulkách jsou plně srovnatelné s údaji publikovanými ve statistických ročenkách předchozích let.

* * *

Podrobnější informace jsou uvedeny v pravidelné publikaci ČSÚ „Lesnictví a myslivost v roce 2006“, vydané podle Edičního plánu na rok 2007 v tematické skupině 2 – ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ, ZEMĚDĚLSTVÍ, v podskupině 22 – Lesnictví, v květnu 2007.

Další údaje jsou zveřejňovány na internetových stránkách Českého statistického úřadu:

– http://czso.cz/csu/redakce.nsf/i/lesnictvi_zem